

ВІЙСЬКОВО-ЦИВІЛЬНІ АДМІНІСТРАЦІЇ: ФУНКЦІЇ ТА ПОВНОВАЖЕННЯ

Закон України «Про військово-цивільні адміністрації» від 03.02.2015 № 141-VIII визначає організацію, повноваження і порядок діяльності військово-цивільних адміністрацій, що утворюються як тимчасовий вимушений захід з елементами військової організації управління для забезпечення безпеки та нормалізації життєдіяльності населення в районі проведення антитерористичної операції, що не має на меті зміни та/або скасування конституційно закріпленого права територіальних громад на місцеве самоврядування.

Йдеться насамперед про утворення військово-цивільних адміністрацій у Донецькій і Луганській областях. В інших областях, крім зазначених, цим законом не передбачено таких адміністрацій.

Військово-цивільні адміністрації – це тимчасові державні органи

у селах, селищах, містах, районах та областях, що діють у складі Антитерористичного центру при Службі безпеки України і призначені для забезпечення дії Конституції та законів України, забезпечення безпеки і нормалізації життєдіяльності населення, правопорядку, участі у протидії диверсійним проявам і терористичним актам, недопущення гуманітарної катастрофи в районі проведення антитерористичної операції (ст. 1 закону № 141).

Отже, військово-цивільні адміністрації:

- району, області – це тимчасові державні органи, що здійснюють на відповідній території повноваження районних, обласних рад, державних адміністрацій та інші повноваження, визначені цим законом;
- населених пунктів – це тимчасові державні органи, що здійснюють на відповідній території

повноваження сільських, селищних, міських рад, районних у містах рад, виконавчих органів сільських, селищних, міських, районних у містах рад і голів та інші повноваження, визначені цим законом.

Військово-цивільні адміністрації (ВЦА) є юридичними особами публічного права і наділяються цим та іншими законами повноваженнями, у межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність згідно із законом.

УТВОРЕННЯ ВІЙСЬКОВО-ЦИВІЛЬНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ
За законом № 141 ВЦА населених пунктів утворюються в одному чи декількох населених пунктах (селах, селищах, містах), в яких сільські, селищні, міські ради та/або їх виконавчі органи не здійснюють покладені на них Конституцією, Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» та іншими законами України повноваження, у тому числі внаслідок фактичного саморозпуску або самоусунення від виконання своїх повноважень, або їх фактичного невиконання.

Варто обов'язково враховувати, що у день набрання чинності актом Президента України про утворення військово-цивільної адміністрації припиняються повноваження:

- обласної ради, її виконавчого апарату, посадових і службових осіб місцевого самоврядування, які працюють у цих органах, – у разі утворення військово-цивільної адміністрації області;
- районної ради, її виконавчого апарату, посадових і службових осіб місцевого самоврядування,

- які працюють у цих органах, – у разі утворення військово-цивільної адміністрації району; сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад, їх виконавчих органів, сільських, селищних, міських голів, інших посадових та службових осіб місцевого самоврядування, які працюють у цих органах місцевого самоврядування, – у разі утворення військово-цивільної адміністрації відповідного населеного пункту (населених пунктів).

Утворені районні, обласні військово-цивільні адміністрації набувають статусу відповідних районних, обласних державних адміністрацій, а голови районних, обласних державних адміністрацій набувають статусу керівників відповідних військово-цивільних адміністрацій.

ФОРМУВАННЯ КАДРОВОГО СКЛАДУ ВЦА

Кадровий склад ВЦА населених пунктів формується з військовослужбовців військових формувань, осіб рядового і начальницького складу правоохоронних органів, які відряджаються до них у встановленому законодавством порядку для виконання завдань в інтересах оборони держави та її безпеки із залишенням на військовій службі, службі в правоохоронних органах без виключення зі списків особового складу, а також працівників, які уклали з Антитерористичним центром (АТЦ) при Службі безпеки України трудовий договір.

Посади державних службовців у ВЦА можуть замінюватися військовослужбовцями військових формувань, утворених відповідно до законів України, особами рядового і начальницького складу правоохоронних органів, які відряджаються до них у встановленому законодавством порядку для виконання завдань в інтересах оборони держави та забезпечення її безпеки

із залишенням на військовій службі, службі у правоохоронних органах без виключення зі списків особового складу, а також за рішенням керівника районної, обласної військово-цивільної адміністрації на посади державних службовців у такій адміністрації можуть призначатися інші особи, які мають спеціальні знання і досвід, без конкурсного відбору.

Перелік посад у ВЦА населених пунктів, на які призначаються особи з числа військовослужбовців військових формувань, осіб рядового і начальницького складу правоохоронних органів, а також перелік посад, що можуть бути заміщені військовослужбовцями військових формувань, особами рядового і начальницького складу правоохоронних органів у районній, обласній ВЦА, затверджує Президент України за поданням керівника АТЦ при СБУ.

Структуру і штатний розпис ВЦА населених пунктів затверджує керівник АТЦ при СБУ за поданням керівника відповідної військово-цивільної адміністрації.

Загальне керівництво діяльністю військово-цивільних адміністрацій населених пунктів, районних військово-цивільних адміністрацій здійснюють керівники відповідних обласних військово-цивільних адміністрацій.

Військово-цивільну адміністрацію населеного пункту (населених пунктів) очолює керівник, який призначається на посаду та звільняється з посади керівником відповідної обласної військово-цивільної адміністрації за погодженням з керівником Антитерористичного центру при Службі безпеки України, а у разі якщо відповідна обласна військово-цивільна адміністрація не утворена – керівником Антитерористичного центру при Службі безпеки України (ст. 6 закону про ВЦА).

Призначення заступників керівників ВЦА населених пунктів та керівників підрозділів таких адміністрацій здійснюються керівником АТЦ при Службі безпеки України за поданням керівника відповідної військово-цивільної адміністрації без конкурсного відбору.

ПОВНОВАЖЕННЯ КЕРІВНИКА ВІЙСЬКОВО-ЦИВІЛЬНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

Згідно з п. 3 ст. 6 закону № 141 керівник ВЦА:

- забезпечує на відповідній території додержання Конституції і законів України, виконання актів Президента України та відповідних органів виконавчої влади;
- організовує роботу відповідної військово-цивільної адміністрації та здійснює керівництво її діяльністю, несе персональну відповідальність за виконання військово-цивільною адміністрацією покладених на неї повноважень;
- призначає на посади та звільняє з посад посадових і службових осіб, інших працівників відповідної військово-цивільної адміністрації;
- є розпорядником бюджетних коштів;
- представляє відповідну військово-цивільну адміністрацію та територіальну громаду у відносинах із державними органами, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності, громадянами;
- звертається до суду щодо визнання незаконними актів органів місцевого самоврядування, місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій, які обмежують права та інтереси територіальної громади;
- укладає від імені територіальної громади, відповідної військово-цивільної адміністрації договори згідно із законодавством;

- видає накази та розпорядження у межах своїх повноважень, які мають таку ж юридичну силу, що і рішення відповідної ради (рад). Проекти наказів керівника військово-цивільної адміністрації, які є нормативно-правовими актами, підлягають оприлюдненню в порядку, передбаченому Законом України «Про доступ до публічної інформації», крім випадків виникнення надзвичайних ситуацій та інших невідкладних випадків, передбачених законом, коли такі проекти оприлюднюються негайно після їх підготовки. Накази та розпорядження керівника військово-цивільної адміністрації можуть бути оскаржені до суду;
- веде особистий прийом громадян та забезпечує на відповідній території додержання законодавства щодо розгляду звернень громадян та їх об'єднань;
- приймає рішення про тимчасове збільшення не більш як удвічі посадових окладів працівникам військово-цивільних адміністрацій на період до завершення антитерористичної операції.

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
Фінансове забезпечення діяльності військово-цивільних адміністрацій населених пунктів здійснюється за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів, а районних і обласних військово-цивільних адміністрацій – за рахунок коштів Державного бюджету України та відповідних районних і обласних бюджетів з дотриманням вимог Бюджетного кодексу України та інших законодавчих актів.

ПОВНОВАЖЕННЯ ВІЙСЬКОВО-ЦИВІЛЬНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ

Повноваження ВЦА району, області визначено у законі № 141 та починаються у день набрання чинності актом Президента України про їх утворення і припиняються в день

відкриття першої сесії новообраної відповідної ради.

Повноваження військово-цивільних адміністрацій населених пунктів, визначені у законі про ВЦА, починаються з дня внесення запису про їх державну реєстрацію як юридичних осіб до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань і припиняються у день відкриття першої сесії новообраної відповідної ради.

У день відкриття першої сесії новообраної відповідної ради акт Президента України про утворення військово-цивільної адміністрації втрачає юридичну силу в частині, що стосується відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

Рішення про ліквідацію військово-цивільних адміністрацій невідкладно приймає Президент України.

Зауважимо, що ВЦА здійснюють повноваження у порядку, визначеному Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», з урахуванням особливостей, встановлених законом № 141.

Військово-цивільні адміністрації населених пунктів здійснюють делеговані повноваження органів виконавчої влади, надані органам місцевого самоврядування законами України.

Безпосередні повноваження військово-цивільних адміністрацій:

- підготовка та затвердження програм соціально-економічного та культурного розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць, цільових програм з інших питань місцевого самоврядування;
- забезпечення збалансованого економічного та соціального розвитку відповідної території, ефективного використання природних, трудових і фінансових ресурсів;

- залучення на договірних засадах підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності до участі у комплексному соціально-економічному розвитку сіл, селищ, міст, координація цієї роботи на відповідній території;
- розміщення на договірних засадах замовлень на виробництво продукції, виконання робіт (послуг), необхідних для територіальної громади, на підприємствах, в установах та організаціях;
- складання та затвердження місцевого бюджету, внесення змін до нього; забезпечення виконання відповідного бюджету.

У разі припинення діяльності органів місцевого самоврядування Донецької і Луганської областей їх функції в частині бюджетних повноважень здійснюють місцеві державні адміністрації та виконавчі ради за окремими рішеннями Кабінету Міністрів України, що приймаються на підставі звернення відповідної обласної державної адміністрації (ст. 67² Бюджетного кодексу України);

- встановлення ставок місцевих податків і зборів відповідно до Податкового кодексу України, якщо відсутнє рішення відповідної ради з цих питань;
- прийняття рішень щодо надання відповідно до законодавства пільг зі сплати місцевих податків і зборів, якщо відсутнє рішення відповідної ради з цих питань;
- встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на побутові, комунальні (крім тарифів на теплову енергію, централізоване водопостачання та водовідведення, перероблення та захоронення побутових відходів, послуги з централізованого опалення, послуги з централізованого постачання холодної води, послуги

з централізованого постачання гарячої води, послуги з водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем), які встановлюються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг), транспортні та інші послуги;

- залучення на договірних засадах коштів підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, розташованих на відповідній території, та коштів населення, а також бюджетних коштів на будівництво, розширення, ремонт і утримання на пайових засадах об'єктів соціальної і виробничої інфраструктури та на заходи щодо охорони навколишнього природного середовища;
- управління об'єктами житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, транспорту і зв'язку, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, забезпечення їх належного утримання та ефективної експлуатації, необхідного рівня та якості послуг населенню;
- встановлення для підприємств, установ та організацій, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, розміру частки прибутку, яка підлягає зарахуванню до місцевого бюджету;
- здійснення управління майном, яке перебуває у комунальній власності відповідної територіальної громади (крім вирішення питань відчуження, у тому числі і шляхом приватизації комунального майна та надання комунального майна в оренду на строк понад один рік);
- сприяння розширенню житлового будівництва, надання громадянам, які мають потребу в житлі, допомоги в будівництві житла; надання

допомоги власникам квартир (будинків) в їх відбудові у разі пошкодження в результаті терористичних актів, диверсій; організація за рахунок власних коштів і на пайових засадах будівництва, реконструкції і ремонту об'єктів комунального господарства та соціально-культурного призначення, житлових будинків, а також шляхів місцевого значення; виконання або делегування на конкурсній основі генеральній будівельній організації (підрядній організації) функцій замовника на будівництво, реконструкцію і ремонт житла, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності;

- надання відповідно до закону містобудівних умов і обмежень забудови земельних ділянок;
- управління закладами освіти, охорони здоров'я, культури, фізичної культури і спорту, оздоровчими закладами, які належать територіальним громадам або передані їм, молодіжними підлітковими закладами за місцем проживання; організації їх матеріально-технічного та фінансового забезпечення;
- забезпечення соціально-культурних закладів, які перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, а також населення паливом, електроенергією, газом та іншими енергоносіями; вирішення питань водопостачання, відведення та очищення стічних вод; здійснення контролю за якістю питної води;
- вирішення питань про надання за рахунок коштів місцевих бюджетів ритуальних послуг у зв'язку із похованням самотніх громадян, ветеранів війни та праці, а також інших категорій малозабезпечених громадян; надання допомоги на поховання громадян в інших випадках, передбачених законодавством;

- сприяння організації призову громадян на військову службу за призовом осіб офіцерського складу, строкову військову та альтернативну (невійськову) службу, а також їх мобілізації, підготовці молоді до служби в Збройних Силах України, організації навчальних (перевірочних) та спеціальних військових зборів; забезпечення доведення до підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, а також населення наказу військового комісара про оголошення мобілізації;
- бронювання робочих місць для військовозобов'язаних на підприємствах, в установах та організаціях відповідно до законодавства;
- організація та участь у здійсненні заходів, пов'язаних із мобілізаційною підготовкою та цивільним захистом;
- вирішення відповідно до законодавства питань, пов'язаних із наданням військовим частинам, установам, навчальним закладам Збройних Сил України службових приміщень і жилої площі, інших об'єктів, а також комунально-побутових послуг; здійснення контролю за їх використанням, наданням послуг;
- сприяння організації виробництва і поставок у війська підприємствами та організаціями, що перебувають у комунальній власності, замовленої продукції, послуг, енергоресурсів;
- здійснення заходів щодо створення належних умов для функціонування пунктів пропуску через державний кордон України;
- сприяння Державній прикордонній службі України у підтриманні відповідного режиму на державному кордоні;
- встановлення охорони важливих об'єктів національної економіки України, які забезпечують життєдіяльність населення;

- здійснення заходів щодо військово-патріотичного виховання населення;
- вирішення відповідно до закону питань регулювання земельних відносин (крім вирішення питань відчуження з комунальної власності земельних ділянок та надання таких земельних ділянок в оренду на строк понад один рік);
- вирішення відповідно до закону питань про надання дозволу на спеціальне використання природних ресурсів місцевого значення строком не більше одного року, а також про скасування такого дозволу;
- прийняття рішень про організацію територій і об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення та інших територій, що підлягають особливій охороні; внесення пропозицій до відповідних державних органів щодо оголошення природних та інших об'єктів, що мають екологічну, історичну, культурну або наукову цінність, пам'ятками природи, історії або культури, які охороняються законом;
- створення відповідно до закону за рахунок коштів місцевого бюджету установ з надання безоплатної первинної правової допомоги, призначення і звільнення керівників цих установ, залучення в установленому законом порядку фізичних чи юридичних осіб приватного права до надання безоплатної первинної правової допомоги;
- сприяння діяльності органів суду, прокуратури, юстиції, служби безпеки, Національної поліції, адвокатури, Національного антикорупційного бюро України і Державної кримінально-виконавчої служби України;
- заслуховування інформації прокурорів та керівників органів Національної поліції про стан законності, боротьби із злочинністю, охорони громадського порядку та результати діяльності на відповідній території;
- скасування актів виконавчих органів відповідної ради, які не відповідають Конституції, законам України, іншим актам законодавства, рішенням відповідної ради, прийнятим у межах її повноважень;
- прийняття відповідно до законодавства рішень щодо організації проведення в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці виборів органів державної влади, місцевого самоврядування та сільського, селищного, міського голови;
- встановлення відповідно до законодавства правил з питань благоустрою території населеного пункту, забезпечення в ньому чистоти і порядку, торгівлі на ринках, додержання тиші в громадських місцях, за порушення яких передбачено адміністративну відповідальність;
- прийняття у межах, визначених законом, рішень з питань боротьби зі стихійним лихом, епідеміями, епізоотіями, за порушення яких передбачено адміністративну відповідальність;
- визначення територій, на яких можуть проводитися потенційно небезпечні заходи в умовах присутності цивільного населення за участю особового складу Збройних Сил України, інших військових формувань та правоохоронних органів з використанням озброєння і військової техніки;
- прийняття рішення про дострокове припинення повноважень органів територіальної самоорганізації населення у випадках, передбачених цим Законом;
- надання згоди на передачу об'єктів з державної у комунальну власність, а також щодо придбання об'єктів державної власності;
- створення відповідно до законодавства комунальної аварійно-рятувальної служби; вирішення питань про чисельність працівників такої служби, витрати на їх утримання; розроблення та здійснення заходів щодо матеріально-технічного забезпечення діяльності комунальних аварійно-рятувальних служб;
- забезпечення централізованого тимчасового зберігання архівних документів, нагромаджених у процесі документування службових, трудових або інших правовідносин юридичних і фізичних осіб на відповідній території, та інших архівних документів, що не належать до Національного архівного фонду;
- вирішення питань збирання, транспортування, утилізації та знешкодження побутових відходів, знешкодження та захоронення трупів тварин;
- організація благоустрою населених пунктів; здійснення контролю за станом благоустрою населених пунктів, організації озеленення, охорони зелених насаджень і водойм, створення місць відпочинку громадян;
- організація місцевих ринків, ярмарків, сприяння розвитку всіх форм торгівлі;
- встановлення зручного для населення режиму роботи підприємств комунального господарства, торгівлі та громадського харчування, побутового обслуговування, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад;
- затвердження маршрутів і графіків руху місцевого пасажирського транспорту незалежно від форми власності, узгодження цих питань стосовно транзитного пасажирського транспорту у випадках,

- передбачених законодавством; забезпечення утримання в належному стані кладовищ, інших місць поховання та їх охорони;
- залучення на договірних засадах підприємств, установ та організацій, що не належать до комунальної власності відповідних територіальних громад, до участі в обслуговуванні населення засобами транспорту і зв'язку;
- здійснення відповідно до закону повноважень щодо організації проведення в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці всеукраїнських референдумів та виборів органів державної влади і місцевого самоврядування; надання висновків Центральної виборчої комісії щодо можливості організації та підготовки відповідно до закону проведення відповідних

- виборів на окремих територіях; підготовка та затвердження програм соціально-економічного і культурного розвитку відповідно району, області, цільових програм з інших питань, заслуховування звітів про їх виконання;
- складання та затвердження відповідно районних, обласних бюджетів, внесення змін до них, затвердження звітів про їх виконання; розподілу переданих з державного бюджету коштів у вигляді дотацій, субвенцій відповідно між районними бюджетами, місцевими бюджетами міст обласного значення, сіл, селищ, міст районного значення;
- вирішення за дорученням відповідних рад (відповідних військово-цивільних адміністрацій населених пунктів) питань про передачу в оренду, концесію або під заставу

об'єктів комунальної власності, які забезпечують спільні потреби територіальних громад і перебувають в управлінні районних, обласних рад, а також придбання таких об'єктів у встановленому законом порядку;

- здійснення управління об'єктами спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, що перебувають в управлінні районних і обласних рад (крім вирішення питань відчуження, у тому числі шляхом приватизації, таких об'єктів); призначення і звільнення їх керівників;
- вирішення відповідно до закону питань регулювання земельних відносин (крім вирішення питань відчуження з комунальної власності земельних ділянок);
- вирішення згідно із законом питань про надання дозволу на спеціальне використання природних ресурсів відповідно районного, обласного значення, а також про скасування такого дозволу;
- встановлення правил користування водозабірними спорудами, призначеними для задоволення питних, побутових та інших потреб населення, зон санітарної охорони джерел водопостачання, обмеження або заборони використання підприємствами питної води у промислових цілях;
- прийняття рішень про організацію територій і об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення та інших територій, що підлягають особливій охороні; внесення пропозицій до відповідних державних органів про оголошення природних та інших об'єктів, що мають екологічну, історичну, культурну або наукову цінність, пам'ятками історії або культури, які охороняються законом;
- прийняття у межах, що визначаються законом, рішень

з питань боротьби зі стихійним лихом, епідеміями, епізоотіями, які передбачають за їх порушення адміністративну відповідальність;

- встановлення охорони важливих об'єктів національної економіки України, які забезпечують життєдіяльність населення;
- прийняття рішень про звернення до суду щодо визнання незаконними актів місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій, які обмежують права територіальних громад у сфері їх спільних інтересів, а також повноваження районних, обласних рад та їх органів;
- надання згоди на передачу об'єктів з державної власності у спільну власність територіальних громад сіл, селищ, міст та прийняття рішень про придбання об'єктів державної власності;
- заслуховування інформації прокурорів та керівників органів Національної поліції про стан законності, боротьби зі злочинністю, охорони громадського порядку та результати діяльності на відповідній території;
- встановлення у порядку та межах, визначених законодавством, тарифів на житлово-комунальні послуги;
- внесення пропозицій з питань зміни адміністративно-територіального устрою в порядку, визначеному законом;
- схвалення перспективного плану формування територій громад області відповідно до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад»;
- сприяння формуванню та перевезенню через відповідну територію гуманітарних вантажів для потреб мирного населення, яке проживає на території, що непідконтрольна українській владі (ст. 4 закону № 141).

НАДАНІ ПРАВА ВІЙСЬКОВО-ЦИВІЛЬНИМ АДМІНІСТРАЦІЯМ

Військово-цивільні адміністрації за погодженням з Антитерористичним центром при Службі безпеки України мають право:

- встановлювати обмеження щодо перебування у певний період доби на вулицях та в інших громадських місцях без визначених документів;
- тимчасово обмежувати або забороняти рух транспортних засобів і пішоходів на вулицях, дорогах та ділянках місцевості;
- організовувати перевірку документів, що посвідчують особу, у фізичних осіб, а в разі потреби – огляд речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян, крім обмежень, установлених Конституцією України;
- порушувати у порядку, визначеному Конституцією і законами України, питання про заборону діяльності політичних партій, громадських об'єднань;
- організовувати контроль за роботою підприємств телекомунікацій, використовувати місцеві радіостанції, телевізійні центри та друкарні для проведення роз'яснювальної роботи серед населення, особового складу військових формувань і правоохоронних органів;
- встановлювати обмеження щодо торгівлі зброєю, сильнодіючими хімічними та отруйними речовинами, алкогольними напоями і речовинами, виробленими на спиртовій основі;
- вилучати у громадян на зберігання вогнепальну зброю та боєприпаси, холодну зброю, а в підприємств, установ і організацій також навчальну та бойову техніку, вибухові, радіоактивні речовини і матеріали, сильнодіючі хімічні та отруйні речовини;

- встановлювати порядок використання сховищ, споруд та інших об'єктів для захисту населення, а також для задоволення потреб безпеки;
- організовувати евакуацію населення з місць і районів, небезпечних для проживання, а також евакуацію підприємств, установ, організацій та матеріальних цінностей, які мають важливе державне, господарське і культурне значення;
- організовувати у разі потреби нормоване забезпечення населення питною водою, продуктами харчування, предметами першої необхідності, ліками.

КОНТРОЛЬ ЗА ДОТРИМАННЯМ БЮДЖЕТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Згідно зі ст. 115 Бюджетного кодексу України контроль за відповідністю бюджетному законодавству показників затверджених бюджетів, розпису бюджету, кошторисів бюджетних установ та інших документів, які використовуються у бюджетному процесі, здійснюють:

- обласні державні адміністрації – щодо районних та міських (міст обласного значення) бюджетів і бюджетів об'єднаних територіальних громад, що створюються згідно із законом та перспективним планом формування територій громад;
- районні державні адміністрації – щодо міських (міст районного значення), селищних, сільських бюджетів.

Пунктом 24 Розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України визначено, що виконання державного і місцевих бюджетів у населених пунктах Донецької та Луганської областей, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють

своїх повноважень, перелік яких затверджує Кабінет Міністрів України, відбувається з урахуванням таких особливостей:

- витрати державного бюджету, в тому числі у частині трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам, здійснюються після повернення територій під контроль державної влади;
- перерахування трансфертів місцевим бюджетам, передбачених у законі про Державний бюджет України, здійснюється згідно з Порядком перерахування міжбюджетних трансфертів за місцевими бюджетами у населених пунктах Донецької та Луганської областей, що розташовані на території проведення антитерористичної операції, та населених пунктах, що розташовані на лінії зіткнення, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 25.02.2015 № 68;
- за рішеннями Президента України, відповідних органів державної влади або їх посадових осіб може запроваджуватися особливий порядок діяльності учасників бюджетного процесу на відповідній території України та/або відбуватися зупинення, поновлення їхньої діяльності, їх переміщення, реорганізація, ліквідація;
- тимчасово, до повернення населених пунктів під контроль державної влади, залишки коштів місцевих бюджетів таких населених

Казначейства України, зараховуються до спеціального фонду відповідних обласних бюджетів Донецької та Луганської областей. Залишки коштів перераховуються органами Казначейства України і відображаються ними у бухгалтерському обліку та звітності про виконання місцевих бюджетів за класифікацією фінансування бюджету.

Зараховані до обласних бюджетів залишки коштів спрямовуються на:

- відновлення об'єктів соціальної і транспортної інфраструктури, житлового фонду, систем забезпечення життєдіяльності, включаючи їх утримання, та соціально-економічний розвиток Донецької та Луганської областей;
- погашення з обласного бюджету Донецької області місцевого боргу Донецької міської ради, що виник за кредитом, отриманим у публічному акціонерному товаристві «Державний експортно-імпорتنний банк України» (кредитний договір № 151110K26 від 05.11.2010). Уповноважити Донецьку обласну державну адміністрацію, Донецьку обласну військово-цивільну адміністрацію забезпечити

погашення заборгованості Донецької міської ради за таким кредитом.

Переліки об'єктів і заходів, що будуть здійснюватися за рахунок зазначених залишків коштів, затверджують відповідні обласні державні адміністрації, обласні військово-цивільні адміністрації за погодженням із Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету.

До таких переліків не можуть бути включені об'єкти і заходи на територіях окремих районів, міст, селищ і сіл, де органи державної влади тимчасово не здійснюють своїх повноважень, та у населених пунктах, що розташовані на лінії зіткнення.

Отже, наразі військово-цивільні адміністрації поєднують у собі функції та повноваження державних адміністрацій і відповідних рад, їх виконавчих комітетів.

Оскільки дія закону № 141 поширюється на період проведення антитерористичної операції та на шість місяців після дня її завершення, але не більше ніж на три роки з дня набрання чинності законом, то відповідно до п. 11 ст. 3 цього закону Президент України невідкладно приймає рішення про ліквідацію військово-цивільних адміністрацій.

Хочеться сподіватися, що вже у найближчому майбутньому військово-цивільні адміністрації перейдуть у режим діяльності звичайних цивільних державних адміністрацій, рад, виконавчих комітетів, об'єднаних територіальних громад.

*Тетяна Марчук,
директор Департаменту контролю органів влади,
оборони, правоохоронних
органів та місцевих бюджетів
Держаудитслужби*

БЮДЖЕТ контроль за бюджетом

пунктів, що обліковуються станом на 01.01.2016 на рахунках в органах

